

Številka:
Datum:

Ministrstvo za pravosodje
Župančičeva 3

1000 Ljubljana

Zadeva: Predlog spremembe Zakona o kazenskem postopku v delu, ki se nanaša na nadomestno vročanje sodnih pisanj po 120. in 121. členu ZKP

Spoštovani!

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. čl. Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 86/04 in 113/05, 51/07-ZUstS-A in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvom, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke.

V zvezi s tem želi Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) opozoriti, da je prejel dopis z opozorili glede potencialne prekomerne objave osebnih podatkov pri vročanju z objavo na oglasni deski v zvezi z določbami 120. in 121. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/07, uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju ZKP). ZKP tako določa, da v primerih iz 3. odstavka 120. člena pritrudi sodišče odločbo oziroma pritožbo na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev, če gre za drugo odločbo, pri kateri teče od vročitve rok za pritožbo, ali za pritožbo nasprotne stranke, ki se vroča na odgovor. Ob tem pa sodbe o kaznovalnem nalogu ni dovoljeno vročiti s pritrditvijo na sodno desko. V 4. odstavku 120. člena pa ZKP še določa, da se v primeru, če obdolžencu ni mogoče vročiti odločbe oziroma pritožbe, ker ni sporočil spremembe naslova ali prebivališča, odločba oziroma pritožba pritrudi na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev. Prav tako pa ZKP v 2. odstavku 121. člena določa, da v primeru, če vabila oziroma odločbe ali pritožbe ni mogoče vročiti zasebnemu tožilcu in oškodovancu kot tožilcu oziroma njunemu zakonitemu zastopniku osebno, njihovim pooblaščenecem ali oškodovancu na dotedanji naslov, pritrudi sodišče vabilo, odločbo oziroma pritožbo na sodno desko in se po preteku osmih dni šteje, da je bila opravljena veljavna vročitev.

To dejansko lahko pomeni objavo različnih osebnih podatkov med drugim lahko tudi objavo občutljivih osebnih podatkov, ki jih vsebujejo takšni dokumenti, kar nedvomno ni v skladu z načelom sorazmernosti, kot ga določata Ustava RS in ZVOP-1. Pooblaščenec ob tem opozarja, da pri tem ni prizadeto le varstvo zasebnosti obdolžencev, ampak potencialno tudi prič in oškodovancev, katerih osebne podatke lahko vsebujejo na tak način objavljeni dokumenti. Takšna ureditev je še toliko bolj vprašljiva pri kazenskih zadevah, kjer je bila javnost izključena, na primer vročitev pisanj v postopku preiskave ter sodnih odločb v zadevah zoper spolno nedotakljivost ali mladoletnike.

Ne glede na dejstvo, da je stranka, ki med postopkom ne poskrbi za postavitve zagovornika oziroma seznanitev sodišča s svojim naslovom, praviloma sama kriva, v kolikor ne javi spremembe naslova, pa gre v praksi za različne življenjske situacije in so na ta način dejansko posameznik pa tudi priče in oškodovanci kaznovani z objavo njihovih osebnih podatkov (celo občutljivih) celotni javnosti, kar ni sorazmerno z namenom vročitve.

V zvezi s tem Pooblaščenec zato predlaga spremembo ZKP, in sicer na način, ki bi jasno urejal, da se v navedenih primerih na oglasni deski objavi zgolj obvestilo o vročitvi, morebitni pravni pouk fikcije vročitve ter kraj, kjer posameznik lahko dvigne posamezen dokument. Po mnenju Pooblaščenca bi morala sodna deska podobno kot oglasna deska organa in e-portal državne uprave služiti zgolj enako kot »poštno obvestilo«, brez razkrivanja občutljivih in drugih osebnih podatkov širši javnosti. Osnovni namen je namreč v vseh primerih doseči fikcijo vročitve.

Utemeljeno je sklepati, da bo naslovnik v primeru zaznave »poštnega obvestila« na sodni deski dokument dvignil. Predlagamo torej, da ZKP po zgledu Zakona o upravnem postopku in Zakona o pravdnem postopku uvede rešitev, ki bo »prijaznejša« do varstva osebnih podatkov in zasebnosti, kar ne nazadnje zaradi načela sorazmernosti od zakonodajalca zahteva tudi Ustava RS. Če je možno najti milejši ukrep, je brez dvoma potrebno uporabiti tega. Po našem mnenju je rešitev možna v tem, da se na sodni deski objavi le obvestilo o tem, da vročitev po redni poti v določeni zadevi za določeno osebo ni bila možna, zato se za vročitev uporabi sodna deska. Ob tem pa mora zakon tudi jasno določiti, katere osebne in druge podatke lahko oz. mora vsebovati takšno obvestilo (obvestilo npr. ne sme vsebovati EMŠO). Na ta način bo fikciji vročitve zadoščeno. Širša javnost bo sicer izvedela za določena dejstva, nikakor pa javnosti tako ne bodo razkriti mnogi drugi, tudi občutljivi osebni podatki.

V upanju, da boste lahko čim prej podprli predlagano rešitev, ki bi bila bolj v prid zasebnosti, se vam vnaprej zahvaljujemo za sodelovanje. Prosim vas tudi, če za vmesno obdobje lahko skupaj razmislimo o kakšni rešitvi, ki bi se je sodišča lahko držala do spremembe zakona. Pripravljeni smo tudi priti na sestanek, kjer lahko skupaj najdemo rešitve.

Hvala za razumevanje.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Vročiti:

- naslovníku,
- arhiv, tu.